

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Vita Petri Canisii De Societate Iesv

Rader, Matthäus

Monachii, 1614

III. Coloniae fundamenta Collegij iacit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70957)

22 DE VITA P. CANISII
COLONIÆ FVNDAMENTA COLLEGII IACIT.

▲ PROPINQVIS VEXATUR.

CAPVT III.

CAnisius à Fabro Coloniam remissus, cœlestes in pectore faces, ex ore Fabri haustas, secum detulit in ciuitatem, quas mox familiaribus suis, atque inde alijs atque alijs admouit, quibus multorum animos ad futuræ vitæ spem amoremque vehementer inflammavit. Ac primum omnium hospitem suum Andream Heerlæum Bardeuicium, Theologiæ candidatum, ad S. Gerionis Canonicum Societati mirificè conciliauit, & mox omnem B. Brunonis Carthusianorum familiam adeo sibi, Fabro & Socijs omnibus deuinxit, vti neque meliores tum Coloniae patronos, neque munificentiores

*Sementem
Virtutis
facit.*

centiores in se fautores nostri, quos Canisio Agrippinam redeunti Faber Socios adiunxerat, experirentur; quod Societati tum primum Coloniae per Canisium natae vehementer profuit, cum inopia patrum rerum ibi tum omnium egentium liberaliter succurrerunt. Ipse Prior Cœnobij Gerardus Hammontanus aduentum Fabri magnoperè desiderabat, ut ab eodem vitæ sanctioris præcepta cognosceret. Canisius interea Coloniae cum Alphonso Aluaro se totum in pauperum curam & officia charitatis non sine studiorum iacturâ effudit, ut hoc nomine à Fabro per literas fuerit dehortandus, & docendus, ita cum miseris tempus esse transmittendum, ne rebus maioribus & publicis idem subducatur; quærendos potius, quos in huiusmodi occupationibus sibi possint certis temporibus sufficere; cursum studiorum nec dum ad me-

*Cartusiani
anoni
loniensi
in primos
Societ. Pa-
tres libe-
ralitas.*

tam perductum, non esse abrum-
pendum, interiungi subinde pos-
se, non abiungi. Sed accidit interim,
vti voluntate Numinis Iacobus Ca-
nisij parens è statione vitæ euocare-
tur, & Petrus herciscundæ hæredita-
ti domum citatus, Neomagum veni-
ret. Quod vbi Faber (qui per eos dies
Louanio, vbi maximas res gerebat,
Coloniam venerat, vt nouale Patrū
lustraret) sensit, cum Canisium præ-
sentē nō offenderet, magnoperè mi-
rabatur, quid ei præter spē obuenis-
set. Postquam Patri funebria persol-
uere didicit, extemplo ad eum lite-
ras amoris & officij plenissimas expe-
diuit, in quarum exordio, eum de
morte patris æquo animo ferenda
solatus, monet, vt quamprimum Co-
loniam reuertatur. Canisius, vt erat
ad Fabri nutum factus, rebus vt cun-
que compositis, & bonis magnam
partem in pauperes tributis, Colo-
niam aduolat, quem acerrimæ no-

uercæ

uerca litera è vestigio consecuta in patriam reuocabant, quibus grauissimè querebatur, fundos paternos alienis erogatos; de hæreditate nondum plenè conuentum; illum à peregrino homine per speciem religionis ob spem prædæ circumuentum; à suis auulsum. rediret ad suos, matris orbitatem solaretur, notos & agnatos spe sua non destitueret; ignotos negligeret. Hæc & his plura, quæ ira & indignatio pleno thylaco suggeriebant, mater Canisij nouerca ad Fabrum. Faber Canisio recepto recreatus, ad nouercam ipse cum Canisio rescripsit, docuitq; se Canisio non fuisse bonorum in alienos partendorum auctorem, nec Petrum ad se, spe vllius cõmodi aut numi allectum, cum vterq; & tota Societas, in verba paupertatis iurarint. Non erit abs re partem longioris Epistolæ apponere, vnde spiritum & sapientiam Fabri discas.

B 5 VENE-

VENERANDA ET CHARIS-
SIMA IN CHRISTO
Domina.

*Petr. Fab-
ri litera ad
Canisi,
nouercam.*

M Petrum Canisium filium tibi quidem
semper haecenus charissimum, nunc
verò degenerem prorsus factum esse conque-
reris, idq; mea vnus opera factum arbitra-
ris. Ego contra, cum videam honestissimum
& optimum adolescentem firmissimo spiri-
tus & amoris glutino mihi coniunctissimum
ac vnum propè mentis ac voluntatis consen-
sione factum esse, non possum non ex animo
optima quaeq; illi velle & peroptare, vsq; eorut
propinquis eius & consanguineis omnibus,
quiduis me debere arbitrer. Consanguineos
dico non eos suntaxat, qui Christiana vni-
onis & Euangelica perfectionis vinculo sunt
deuincti, sed eos etiam, quos secundum car-
nem amicos & coniunctos habet. Hinc fit, vt
multum & frequenter Deo Opt. Max. sup-
plicem, ac preces fundam pro anima parentis
illius nuper in Christo defuncti, pro tua con-
solatione, pro liberis, propinquisq; vestris.

Ita

Ita ne verò inquires? Quid igitur est, quod
 M. Petrum à nobis auocasti, quem nobis præ-
 sentia sua consilio, adiumento, & consolatio-
 ni esse non ignorabas? Quid facias, obsecro,
 Christiana Domina, si ex vna parte videas
 Christum IESVM in ipsius mente & spiri-
 tuali profectu veluti deliciis quibusdam per-
 frui, atque conuiuiscere velle? ex altera verò
 carnales amicos atq; propinquos in eius car-
 nali presentia, bonisq; fluxis & caducis glo-
 riarum modis omnibus percipere? Certè si mo-
 do æquum me hic arbitrum admittere ve-
 lis, consultius potui facere nihil quàm illum
 in spiritali suo studio adiutum velle, neque
 tamen in eo gloriam aliquam querere, &
 simul operam dare, ne ex eius fortunis
 vel teruntius vnus in meum usum con-
 uertatur. Questio, vt audio, tota est
 de rebus temporalibus, paucis curæ, quò-
 nam anima M. Petri perueniat. Sed id
 grauitè & molestè multi ferunt, si quæ hæ-
 reditario iure illi obuenerunt, alienentur.
 Dolemus glebã à gleba disiungi. aximas vero
 nostras à suo conditore Deo, cui adhærescere
 summa

summa

summa felicitatis, abstrahi, auelligi, non do-
lemus. Hoc autem, super quo vel emori cu-
pio, si haecenus, quod quidem sciam, illorū
temporalium bonorum quicquam in rem
meam cesserit. Fidelis Deus, qui hac in parte
me fidelem fecit, ut spero in gloriam suam,
ut ne quidem statuere queam gloriam pro-
prium in temporalibus. Cur ergo hic, inqui-
es, non illum id facere prohibes, quod scis no-
bis omnibus esse longè gratissimum? quan-
tum ille bonorum distraxerit, non mihi pe-
nitus est perspectum; neque tamen, ut libe-
rè, quod sentio, eloquar, eius factum impro-
bo. Quae enim alienare dicitur, ea in pios u-
sus conuersa esse intelligo, atque ita si verè
ratiocinari velimus, non tam alienata vi-
deri debent, quam proprio germanoq; posses-
sori Deo, cuius sunt omnia, quae huius orbis
finibus continentur, restituta. Et quod hic
crimen? quam secum aduexit supellectilem,
eam & apud ipsum & in ipsius esse potestate
scito. Aliud spectat hac paucorum congre-
gatio; alijs lucris nostra inhiat Societas,
quàm ut optet peritura, igneq; consumenda
aedificare.

si via por-
fectus assa.
Vade, vade
qua habes,
& da pau-
peribus,
&c.

adificare. Cetera quæ de me sparguntur, vaniora esse sum ratus, quàm ut à vobis iis fides adhibenda esse videatur, cum præsertim tales vos esse credam, qui & Deum timeatis, & de proximo non nisi bonum cogitare didiceritis. Nam quod me peregrinum & ignotum clamitât, non diffiteor, sum enim peregrinus, sicut omnes patres mei sum, inquã, peregrinus in terra prouincia huius & peregrinus ero in omni terra, ad quam me Dei bonitas deduxerit, quoad vixero. Nitor autem, & in hoc totus sum, ut possim fieri domesticus Dei, & ciuis Sanctorum.

Repressit his literis Faber importunitatem tum nouerce, tum cognatorum, sed ita, ut omnem mouerent lapidem, quo nostri Colonia pelle-
 rentur. Retenti tamen Canisius & Leonardus Kesselius, de quo ubi lo-
 cus admonebit, plura referemus: at-
 que hæc quarto & quadragesimo supra millesimum quingentesimum a-
 cta conijcio. Proximo, qui fuit qua-
 dragesimus quintus, à patriæ & patri-
 monij

Socij Colo-
 niæ appellan-
 tur.
 Leonar-
 dus Kesse-
 lius.

CIC 19XLIV

monij curis, Nouiomagum reuer-
sus, se penitus expediuit, ac deinceps
oblitus sanguinem & propinquos,
totum se Christo consecrauit.

STVDIA PROSEQUI-
TVR, SACRIS INITIATVR,
DOCET, CONCIONATVR,
legationes obit.

CAPVT IV.

ERat Canisius ingenio ad sublimi-
ora diuinarum rerum studia fa-
ctus; corporis & sui negligens, om-
niumque ferè alienarum à literis oc-
cupationum incuriosus, vti amant
esse, qui mente cælestia pertractant.
Attentissimus ad sacrorum oracu-
lorum interpretationes, patrum
sanctorum lucubrationes, senten-
tiarum in obscuris dictis varietatem
cõsensumque; cum auidissimis auri-
bus aliorum dictata hauriret, oculis
perlegeret, animo versaret, quereretur,
in vtram-